
BELEIDS

samenvatting

PLAN

2016-2020

**DE WAKKERE
BURGER**

participatie & democratie

INHOUD korte versie beleidsplan

INHOUD	1
1. INLEIDING	2
2. MISSIE en DOEL	3
3. TOEKOMST-DOELEN	4
[DOEL 1.] Niet-formele participatie	5
[DOEL 2.] Innovatieve participatie	9
[DOEL 3.] Adviesraden	12
[DOEL 4.] Democratische organisatie	16
[DOEL 5.] Vorming, training en opleiding	20
[DOEL 6.] Kwaliteitszorg en evaluatie	22
[TRANSVERSAAL DOEL 7.] Diversiteit	26
4. MIDDELEN en PERSONEEL	30

1. INLEIDING

U heeft op dit moment het beleidsplan 2016-2020 van De Wakkere Burger vzw (DWB) in handen. Een plan waarin onze organisatie aangeeft hoe zij in de komende jaren impulsen wil geven aan de inspraak en participatie van burgers: introductie van nieuwe werkvormen, meer openheid bij overheden,...

brede betrokkenheid bij planning

Aan dit plan ging een erg uitgebreide voorbereiding vooraf. Tientallen mensen werden samengebracht op denkmomenten en workshops. Zij wisselden daar met ons van gedachten wisselen over nieuwe trends in het participatielandschap, over behoeftes aan vorming en ondersteuning,...

Waarom al die moeite? Omdat DWB al even aanvoelde dat de bestaande werking een stukje aansluiting begon te verliezen met actuele praktijken op vlak van participatie en actief burgerschap. DWB focuste immers sterk op formele participatie- en overlegstructuren (bv. adviesraden).

koerswijziging

Resultaat van al deze inspanningen: DWB slaat een nieuwe richting in met minder vormingswerk voor adviesraden en meer aandacht voor spontane, bottom-up burgerinitiatieven en innovatieve participatievormen. En ook meer alertheid om eigen visies en opinies een plaats te geven in publieke debatten over democratie en participatie.

Dat zijn – in vogelvlucht – de krachtlijnen van onze werking vanaf 2016.

Brussel, 26 november 2015

Jan Bauwens, voorzitter

Francis Stroobants, secretaris

2. MISSIE en DOEL

DE MISSIE IN DE STATUTEN

In de statuten van DWB vind je onder de titel "Wezen en Doel" de missieverklaring van de organisatie:

**versterken van
(lokale) participatie**

Art. 3. De vereniging heeft als "beweging voor participatie en lokale democratie" tot opdracht om in de Vlaamse Gemeenschap de maatschappelijke beweging voor meer voorlichting, inspraak en beleidsparticipatie van de burgers te versterken en de ontwikkeling naar een meer participatieve democratie en de vorming tot democratisch burgerschap te bevorderen.

De vereniging geeft daarbij voorrang aan het burgernabije, lokale politieke niveau, zonder de aandacht te verliezen voor het beleid van hogere overheden dat gevolgen heeft voor de kwaliteit van die lokale samenleving.

Deze opdracht houdt een combinatie van activiteiten in zoals vorming en sensibilisering, maatschappelijke actie en beleidsbeïnvloeding, advies- en steunverlening ten behoeve van de plaatselijke praktijk, het ter beschikking stellen van deskundigen, publicaties, een gespecialiseerde documentatiedienst, studie- en onderzoekswerk, ...

**onafhankelijk en
pluralistisch**

Art. 4. De vereniging zal haar taak opvatten in de geest van politieke, filosofische en confessionele verdraagzaamheid en pluralistische samenwerking.

Deze behoorlijk ambtelijke formulering bevat een aantal essentiële uitgangspunten die weloverwogen keuzes inhouden. Die strategische en inhoudelijke elementen verdienen in dit beleidsplan een extra woordje uitleg.

Uitleg bij art. 4: De statuten van DWB benadrukken politieke en filosofische verdraagzaamheid en pluralistische samenwerking als basisbeginselen. DWB houdt dan ook sterk vast aan haar onafhankelijke karakter. Voor onze organisatie staat de kwaliteit van het overleg tussen burger en bestuur voorop. DWB zal zelden inhoudelijke uitspraken doen over concrete dossiers.

Enige uitzondering op dit principe zijn uitspraken over de werking van politiek en participatie zelf.

3. TOEKOMST-DOELEN

Wanneer we rekening houden met (1) de eigen missie, (2) de input tijdens het voortraject 'Wakker in 2020', (3) de resultaten uit de SWOT-analyse en (4) de aanbevelingen en verbeter suggesties van de visitatiecommissie, dan vallen een aantal krachtlijnen te trekken voor de toekomststrategie van DWB.

'Wakker in 2020' was een omvangrijk voortraject. DWB organiseerde in de aanloop naar de beleidsplanning 2016-2020 een verkenning inhoud van nieuwe kansen en uitdagingen in het participatielandschap. Daarom werd al in 2014 gestart met een uitgebreid voorbereidend traject 'Wakker in 2020': 11 bijeenkomsten over actuele uitdagingen voor participatie -, met ruim 100 aanwezigen. Daar weerklonk de oproep om meer aandacht te hebben voor vernieuwende participatievormen en voor bottom-up burgerinitiatieven.

Alles samen leverde dat uitdagingen op die duidelijk verschillen van de werking uit de voorbije jaren.

nieuwe koers: actuele participatie

Op basis van bovenvermelde elementen kiest DWB er in toekomst voor om de focus van de werking inhoudelijk te verschuiven naar een aantal nieuwe beleidsuitdagingen:

- DWB zal minder focussen op de ondersteuning van adviesraden (vandaag de hoofdmoot van het werk en inkomsten). Deze raden blijven een rol spelen in het gemeentelijke participatielandschap. Een aantal is decretaal verankerd. Maar hun relevantie wordt sterk betwist wegens een te beperkt bereik, te weinig inhoudelijke meerwaarde,...
- DWB zal daarom meer focussen op niet-formele vormen van participatie en burgerinitiatieven. Meer en meer actieve burgers ondernemen zelf actie en wachten niet op hun overheid om een bijdrage te leveren aan de samenleving. Er zit heel wat nieuwe dynamiek en engagement in deze bottom-up initiatieven.
- DWB zal ook meer focussen op nieuwe, innovatieve vormen van participatie, op nieuwe werkvormen,... Dat sluit nauwer aan bij de decretale opdracht van een sociaal-culturele beweging, dan vormingswerk voor bestaande structuren.
- DWB zal focussen op het thema 'burgerschap en democratie-in-brede-zin' en het maatschappelijk debat verrijken over de organisatie van politieke instellingen, verkiezingen en participatie
- DWB zal blijvend focussen op 'diversiteit' en 'brede betrokkenheid' als centrale aandachtspunten bij alle vormen van participatie. Dat sluit aan bij actuele demografische ontwikkelingen.

praktische aanpak: meer eigen initiatief

Ook op vlak van de praktische aanpak van activiteiten wil DWB een aantal andere accenten leggen:

- DWB zal minder focussen op vorming op aanvraag (vooral in opdracht van

lokale besturen en adviesraden), maar zélf meer eigen activiteiten organiseren. DWB kan zo sterker de eigen inhoudelijke agenda bepalen, in plaats van de opdrachtgevers. Zo kunnen we de eigen boodschap sterker laten klinken rond (1) innovatieve participatievormen en (2) spontane burgerinitiatieven van onderuit.

- DWB zal meer actieve inspanningen doen om zelf met een (kritische) opinie aan bod te komen in de media, in het maatschappelijk debat,... Dat gebeurde in het verleden te weinig.
- DWB zal een vernieuwde en geactualiseerde communicatiestrategie uitwerken (zowel intern als extern).

[DOEL 1.] Niet-formele participatie

Niet-formele participatie-initiatieven kunnen terecht bij DWB voor ondersteuning en advies.

-- algemeen / context

koerswijziging: burgerinitiatieven

Deze eerste doelstelling is exemplarisch voor de opvallende koerswijziging die DWB voorziet in de komende beleidsperiode. Waar DWB tot vandaag vooral vormings- en ondersteuningsactiviteiten aanbood en begeleidde voor formele participatie (adviesraden, inspraakvergaderingen van overheden,...), willen wij in de toekomst ook een aanbod hebben voor spontane, niet-formele burgerinitiatieven.

aansluiting bij actuele trend

Tijdens het voorbereidende traject 'Wakker in 2020' werd hebben vele aanwezigen sterk benadrukt dat het belangrijk was voor DWB om aansluiting te vinden bij deze nieuwe vormen van actief burgerschap.

Ook de visitatiecommissie stelde dat DWB zijn werking moet optrekken naar "nieuwe, actuele participatievormen"

Deze opinies weerspiegelen de trend dat (alvast een deel van de) burgers niet langer wachten op hun overheid, maar zelf initiatief nemen rond volgens hen belangrijke uitdagingen. Denk maar aan milieu, klimaat, armoede,...

gericht op het beleid

DWB focust wel op één aspect van de ondersteuning van deze spontane, niet-formele participatie: de link tussen burger en beleid. Wij willen deze initiatieven ondersteunen waar zij met vragen zitten aan de overheid: inhoudelijke voorstellen, vragen om ondersteuning door het beleid,... DWB ondersteunt louter de proceskant van participatie en invloed; wij verdedigen geen inhoudelijke stellingen over wat wenselijk beleid zou moeten zijn. Dat zou ingaan tegen het onafhankelijke, pluralistische karakter van de organisatie.

overgangperiode

Het volgende werkingsjaar 2016 zal het overgangsjaar zijn in deze koerswijziging. Enerzijds moet DWB een manier ontwikkelen om het nieuwe doelpubliek te bereiken, hun belangrijkste vragen en behoeften te verkennen,... en anderzijds om dat nieuwe aanbod inhoudelijk uit te werken. Tegelijk heeft DWB in 2016 nog een aantal lopende vormingsopdrachten voor adviesraden.

aanpak

Als werkwijze mikken we op termijn vooral op trefmomenten, intervisie en dergelijke: Momenten waar actieve burgers uit verschillende plaatsen samenkomen voor uitwisseling van goede ervaringen, tips en tricks... Dat kunnen we aanvullen met een inhoudelijke inbreng van eigen medewerkers of externe deskundigen

-- concrete doelen /activiteiten**[1.1.] Het brede veld van spontane burgerinitiatieven is ondersteund op vlak van beleidsparticipatie****aanlooptraject**

DWB wil deze nieuwe doelstelling opstarten met een aanlooptraject in het begin van de beleidsperiode. Bedoeling is om de vragen en behoeften te verkennen.

▶ **DWB dient DWB maakt zijn nieuwe strategie naar niet-formele participatie zo breed mogelijk bekend.**

Dit doel hangt samen met de lancering van een nieuwe website aangepast aan de nieuwe strategie en aandacht in TerZake, nieuwsbrief

Timing: Aanvang najaar 2015 ...

▶ **DWB verkent de noden en behoeftes van lokale burgerinitiatieven via verschillende methodes: interviews en bevraging, trefmomenten met actieve burgers,...**

Timing: 2016

▶ **DWB werkt materiaal uit rond 'beleidsbeïnvloeding en participatie'.**

Hierbij krijgt het DWB-team van februari tot mei 2016 hulp van een studente Sociaal-Cultureel Werk (Karel De Grote-Hogeschool, Antwerpen) die een stageopdracht bij DWB uitvoert over dit thema

Doelpubliek bij [1.1.]: Lokale burgerinitiatieven

Gewenst effect van [1.1.]: Lokale burgerinitiatieven zijn gesteund om hun stem te laten horen bij de overheid

daarna: permanent aanbod

In de volgende jaren van de beleidsperiode vormt de ondersteuning aan de niet-formele participatie een van de hoofdopdrachten voor DWB. De concrete uitwerking van activiteiten en aanbod hangt voor een belangrijk deel af van input die wij zullen ontvangen bij de contacten met lokale initiatieven.

De concrete werkwijze wordt in de jaarplannen geëxpliciteerd.

In de volgende doelen legt DWB wel al enkele specifieke acties vast gericht op spontaan, niet-formeel burgerinitiatieven.

[1.2.] Actieve burgers zijn gesensibiliseerd en geïnformeerd over de mogelijkheden om hun toegang tot beleidsprocessen te vergroten

DWB voorziet, naast kleinere acties, steeds twee grotere publiekscampagnes in één beleidsperiode. In de vorige beleidsperiode was dat o.a. de campagne 'Benny Mee' over het bewust stemmen bij verkiezingen.

participatie kan !

In de komende beleidsperiode willen wij de uitstraling van de eerste campagne koppelen aan de nieuwe strategie van DWB. We laten een eerste campagne 'Participatie kan!' (werktitel) daarom bewust aansluiten bij deze doelstelling

rond de versterking van de niet formele participatie. De boodschap van de campagne moet ook duidelijk maken dat DWB in de toekomst klaar staat voor kleine lokale burgercomités, voor bottom-up initiatieven,... en niet alleen voor adviesraden en andere formele overlegvormen.

De campagne 'Participatie kan!' zal een dubbel mikpunt hebben. Enerzijds willen we burgers aansporen om hun zeg te doen over het beleid en tegelijk enkele tips meegeven hoe zij hun hefboom om toegang te krijgen tot het beleid kunnen vergroten. Anderzijds richt de campagne zich ook tot (lokale) overheden. We willen hen laten stilstaan bij de drempels die zij – bewust of onbewust – creëren bij participatie: Geven zij alle maatschappelijke actoren gelijke kansen op inspraak? Betrekken zij burgers voldoende bij het beleid?

campagne-aanpak

Bij de opmaak van dit beleidsplan zette het DWB-team alvast enkele ideeën voor deze campagne op papier. Voor het luik van de campagne gericht op de burger wil DWB een burgerinitiatief belonen dat op een innovatieve en/of succesvolle manier een inbreng had in het beleid.

De oproep voor deze prijs is ook een manier voor DWB om nieuwe lokale praktijken acties te leren kennen. Hiervoor willen we een jury met derden bijeenbrengen. Voor het luik gericht op overheden bestaat het plan om een ironische prijsuitreiking te organiseren voor een 'foute' manier van beleidsinvloed; bv. aan een machtige lobby-groep. Werktitel: 'High Impact Man'. Rond deze initiatieven willen we partners verzamelen om met een breder netwerk de impact en het bereik te versterken

- ▶ **DWB verkent de mogelijkheden van partnerschappen en samenwerking m.b.t. deze campagne, om eventueel samen met een breder draagvlak en meer slagkracht aan de slag te kunnen.**

Timing: 2016

- ▶ **DWB schrijft – in overleg met eventuele partners – een traject/plan uit voor deze campagne.**

Timing: 2016

- ▶ **DWB voert een campagne 'Participatie kan!' die inspeelt op het perspectief van (a) de burger en zijn participatiekansen en (b) de overheden en de bestaande participatiedrempels**

Timing: 2016-2017

Doelpubliek bij [1.2.]: (a) actieve burgers + (b) lokale overheden

Gewenst effect van [1.2.]: (a) Meer actieve burgers zijn overtuigd van de mogelijkheden van participatie; beleidsparticipatie als concept komt in beeld + (b) Overheden zijn zich bewust van participatiedrempels en maken werk van meer toegankelijke participatie.

[1.3.] Het brede veld van spontane burgerinitiatieven is gesensibiliseerd en ondersteund om een prioriteitenlijst te schrijven voor het nieuwe gemeentebestuur in 2019

inspelen op meerjarenplan

In oktober 2018 vinden de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezingen plaats. In het jaar daarna werkt de nieuwe bestuursmeerderheid een nieuw meerjarenplan uit, waarin de grote krijtlijnen van zes jaar beleid worden vastgelegd. In de begin van de huidige beleidsperiode bleek dat er op veel plaatsen relatief weinig tijd was voor inspraak – ook van adviesorganen. Niet alle gemeentebesturen vragen even actief de mening van de inwoners.

Burgernetwerken, comités of anderen kunnen natuurlijk pro-actief hun eigen vragen formuleren en onderbouwen – zowel inhoudelijke eisen als praktische ondersteuning voor hun werking.

Bovendien: In de periode voor deze verkiezingen leggen de lokale partijen hun partijprogramma's vast. Burgerinitiatieven kunnen hun ideeën ook ter inspiratie verspreiden naar alle partijen.

campagne

Daarom voorziet DWB ook een bescheiden sensibiliserings- en informatiecampagne over het nut van een prioriteitenlijst in de aanloop van de lokale verkiezingen van 2018. Een gelijklopend initiatief is voorzien onder DOEL 4 voor adviesraden. De materialen moeten uiteraard op maat van deze verschillende doelpublieken worden aangepast.

- ▶ **DWB informeert – minstens via de eigen kanalen - lokale burgerinitiatieven om hen te informeren over de campagne 'prioriteitenlijst'.**

Timing: Einde 2017 - 2018

- ▶ **Een - praktische handleiding of stappenplan is (minstens digitaal) ter beschikking voor burgerinitiatieven die geïnteresseerd zijn om een prioriteitenlijst uit te werken.**

Dit document met tips, goede praktijken en andere aanbevelingen moet hen ondersteunen bij de opmaak van degelijke prioriteiten.

Timing: Einde 2017

Doelpubliek bij [1.3.]: burgerinitiatieven, actieve burgers en middenveld

Gewenst effect van [1.3.]: Meer burgerinitiatieven zijn gemotiveerd en bekwaam om een memorandum op te stellen

[1.4.] De participatie-eisen van het brede veld van spontane burgerinitiatieven zijn verzameld en geëxpliciteerd naar de overheid.

megafoon voor eisen

In het participatielandschap laten actieve burgers vaak kritische geluiden horen over het gebrek aan openheid van sommige beleidsmakers tegenover inspraak en participatie. Zij vragen snellere betrokkenheid en inspraak bij de besluitvorming, voor alles in kannen en kruiken is. Ze vragen meer transparantie over plannen en dossiers. DWB heeft de ambitie om deze actieve burgers en middenveld samen te brengen in een vorm van 'Staten-Generaal van de Burgerparticipatie' (werktitel) waar zij hun eisen voor een meer participatieve beleidscultuur kunnen bespreken. DWB kan die dan – als een megafoon – vertolken naar de bevoegde instanties. We voorzien dit initiatief in de aanloop naar de lokale verkiezingen van 2018 - eventueel te herhalen naar aanleiding van de parlementsverkiezingen van 2019.

- ▶ **DWB organiseert in 2018 een 'Staten-Generaal van de Burgerparticipatie' met als doel de vragen, eisen en behoeften te verzamelen vanuit de participatiepraktijk.**

Doel is om een prioriteitenlijst aan de betrokken (lokale) overheden te bezorgen.

Timing: Eerste helft 2018.

- ▶ **Indien de wens bestaat bij actieve burgers en middenveld om dit te herhalen voor de hogere beleidsniveaus, organiseert DWB een tweede**

'Staten-Generaal van de Burgerparticipatie' in de aanloop van de parlementsverkiezingen – voorzien voor mei/juni 2019.

Timing: Begin 2019

Doelpubliek bij [1.4.]: actieve burgers en middenveld

Gewenst effect van [1.4.]: alle betrokkenen komen tot een eisenbundel rond participatie, die wordt vertolkt aan overheid

[DOEL 2.] Innovatieve participatie

Nieuwe participatievormen zijn geanalyseerd en geïntroduceerd in het Vlaamse participatielandschap

-- algemeen / context

koerswijziging: labo-functie

Ook deze tweede strategische doelstelling is een vertaling van de intentie van DWB om opnieuw nauwer aansluiting te vinden bij actuele ontwikkelingen in het participatielandschap. Bij sommige ontwikkelingen zal het waarschijnlijk volstaan om kritische analyse en maatschappelijk debat te stimuleren.

Bij andere meer concrete nieuwe participatiemethodes zal DWB ook experimenten opzetten en/of draaiboeken ontwikkelen voor de toepassing ervan in de praktijk. DWB wil dus een onderzoeks- en laboratoriumfunctie waarmaken rond enkele goedgekozen thema's en werkvormen.

witruimte: inspelen op trends

Aansluiten bij actuele ontwikkelingen betekent natuurlijk wel dat niet alle concrete onderwerpen, en dus ook acties en activiteiten, vandaag kunnen worden vastgelegd in dit beleidsplan. Een aantal zaken worden in dit plan beschreven. Verder voorzien wij ook enige 'witruimte' zodat in de komende werkjaren kan ingespeeld worden op nieuwe, innovatieve elementen. Concrete acties en activiteiten worden geëxpliciteerd in de jaarplannen.

-- concrete doelen /activiteiten

[2.1.] Een kritische analyse en debat over het thema 'participatie-samenleving', meer bepaald 'buurtrechten', is gerealiseerd in 2016

doe-democratie

We stellen, op vlak van burgerparticipatie, een verschuiving vast van 'mee-praten' over het beleid naar 'mee-doen' en 'mee-werken':

big society

De aanwezigheid van deze burgerinitiatieven is in een aantal buurlanden zelfs de onderbouw gaan vormen van het officiële overheidsbeleid. In het Verenigd Koninkrijk introduceerde men de idee van 'Big Society': een slankere overheid én een samenleving die meer taken en verantwoordelijkheden kan opnemen. In Nederland gaat het over de 'participatiesamenleving'. Die wordt tegelijk ook

gezien als een positief alternatief voor de klassieke verzorgingsstaat. Minder overheid betekent minder bureaucratie én meer burgerschap en meer zelfontplooiing.

rechten voor buurtbewoners

In deze context situeert zich het verhaal van 'buurtrechten': garanties dat buurtbewoners of –comités zelf initiatieven kunnen (over-)nemen voor een betere woon- en leefkwaliteit. Geïnspireerd door Engelse wetgeving – de zogenaamde 'Localism Act' – wordt met 'buurtrechten' verwezen naar en pakket met drie onderdelen:

- Het 'recht om uit te dagen' maakt het mogelijk dat organisaties en verenigingen mee bieden op het uitvoeren van een publieke dienstverlening.
- Het 'recht op maatschappelijk vastgoed' maakt het mogelijk dat buurtbewoners het beheer of eigendom verwerven van gebouwen met een publiek functie of openbare ruimtes.
- Het 'recht op buurtplanning' maakt het mogelijk dat buurtbewoners zelf een plan uitwerken voor de ontwikkeling van de eigen woonomgeving. Zo krijgen burgers greep op ruimtelijk ordening e.d.m.

Op zich houden deze 'buurtrechten' dus heel wat kansen in om een lokale gemeenschap meer greep te geven op de eigen leefomgeving, om bewoners meer eigenaarschap te bezorgen over plaatselijke dienstverlening,...

kritiek op participatie- samenleving

Maar 'Big Society' en de 'Participatiesamenleving' krijgen ook fikse kritiek: Is het overdragen van overheidstaken naar de samenleving geen verkapte, asociale besparing? Gaat het niet over het uitvoeren van taken binnen een kader van de overheid in plaats van inspraak van burgers over het beleid terzake?

Een kritische kijk is nodig! Bovendien is dit een levendige discussie in onze buurlanden, maar blijft deze kwestie in Vlaanderen nog wat onder de radar. DWB wil hier snel op inspelen in het eerste jaar van de beleidsperiode. We mikken eerder hierbij vooral op kritische analyse en debat: Wat zijn de mogelijkheden voor actief burgerschap?

- ▶ **DWB organiseert minstens een activiteit over het thema 'Buurtrechten en Participatiesamenleving'. Doel van de voorbereiding en uitvoering van deze activiteit is het verspreiden van kritische informatie over het thema en het aanzwengelen van debat over de zin (en eventuele onzin) van buurtrechten.**

Timing: 2016

Doelpubliek bij [2.1.]: breed publiek van actieve burgers en middenveld + lokale beleidsmakers

Gewenst effect van [2.2.]: een kritisch debat is op gang gebracht, een infotest is ter beschikking

[2.2.] Een hanteerbare werkvorm voor 'begrotingsparticipatie' is ter beschikking van kleine en middelgrote gemeenten tegen het begin van de nieuwe gemeentelijke beleidsperiode in 2019.

Rechtstreekse inspraak in de opmaak van de gemeentebegroting (of van bepaalde investeringsbudgetten) kent in Vlaanderen maar een erg beperkte voorgeschiedenis. Terwijl het 'participatief budget' in het buitenland al een tijd bestaat. In Brazilië, meer bepaald in Porto Alegre, is dat al in 1989 ingevoerd.

zuid-amerikaanse voorbeelden van participatieve budgetten

**recente eerste
vlaamse voorbeelden**

Sinds 2013 kunnen we wel twee opvallende voorbeelden aanduiden. In de stad Kortrijk werd in een aantal deelgemeenten met een innovatieve speltechniek 'Budget Games' aan de inwoners gevraagd naar hun prioriteiten. In het district Antwerpen kreeg de lokale bevolking de kans om een budget van 1.000.000 euro te verdelen. Er bestaan dus enkele voorbeelden. Opvallend is dat het gaat om participatieprocessen die heel wat omkadering en budget vereisen.

**draaiboek voor
budgetparticipatie**

DWB wil een toegankelijk instrument of draaiboek uitwerken dat toegankelijker is voor kleinere steden en gemeenten. Dit instrument moet beschikbaar zijn tegen de volgende beleidsperiode, zodat geïnteresseerde nieuwe gemeentebesturen daarmee aan de slag kunnen bij het uittekenen van de krijtlijnen van hun beleid.

- ▶ **DWB ontwikkelt een instrument om de inhoud van gemeentelijke begrotingen toegankelijk en transparant te maken. Vergelijking tussen bestedingen en keuzes van verschillende lokale besturen zou ook mogelijk moeten zijn.**

In het kader van dit initiatief zijn al afspraken gemaakt met de Karel de Grote-Hogeschool Antwerpen. Studenten van de Optie Informatica zullen als studentenopdracht een experimentele toepassing uitwerken.

Timing: 2016

- ▶ **DWB promoot de innovatieve participatievorm 'participatief budget' bij lokale overheden, politici,... in de aanloop van de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2018.**

Tegen dat moment moet logischerwijs het instrument dat DWB wil aanbieden grotendeels klaar zijn.

Timing: 2018

- ▶ **DWB stelt het praktische instrument/draaiboek 'participatief budget' van de lokale besturen.**

Op vraag kunnen een aantal experimenten/processen lokaal worden begeleid

Timing: 2019 e.v.

Doelpubliek bij [2.2.]: lokale beleidsmakers, ambtenaren

Gewenst effect van [2.2.]: Meer lokale besturen overwegen of organiseren processen rond 'participatief budget'

[2.3.] Een kader van praktische en principiële kwaliteitselementen voor innovatieve burgerparticipatie is uitgewerkt en ontsloten.**kader voor
participatie**

Welke randvoorwaarden zijn nodig voor goede participatie? Op welke elementen kunnen we evalueren of een participatieproces goed is verlopen? Of waar verbeterpunten nodig zijn? DWB is in feit permanent bezig met dit soort vragen. In een recent verleden werd bijvoorbeeld een analyserooster voor burgerparticipatie uitgewerkt in samenwerking met andere organisaties uit Vlaanderen, Brussel en Wallonië.

Dit analyserooster met 11 aandachtspunten kan als checklist dienen, zowel bij de voorbereiding als bij de evaluatie van een participatieproces. Op basis van dit eerdere werk zal DWB dit materiaal omwerken tot een publicatie met

Vlaamse praktijkvoorbeelden.

► **DWB zorgt voor een publicatie 'Analyserooster voor participatie' met praktijkverhalen uit Vlaanderen.**

Deze publicatie ligt ter beschikking van het brede publiek

Timing: eerste helft 2016

Doelpubliek bij [2.3.]: Organisatoren en facilitatoren van participatie

Gewenst effect van [2.3.]: Betrokkenen bij participatieprocessen passen de wetmatigheden van goede participatie toe in de praktijk.

**eventuele extra
inspanningen**

Extra ambitie bij [2.3.]: Veel publicaties en handleidingen over kwaliteitsvolle participatie focussen sterk op eerder praktische elementen. DWB heeft de ambitie om in de loop van de komende beleidsperiode 2016-2020 ook werk te maken van enig denkwerk over meer principiële, bijna ethische, kwesties met betrekking tot participatie: Waarover kunnen burgers mee beslissen? Hoe verhoudt participatie zich tot het algemene belang, nimby-gedrag,...?

Ter herinnering: In de loop van de komende jaren zal DWB nog andere, op dat moment actuele, thema's of werkvormen en bijhorende activiteiten expliciteren in de jaarplannen m.b.t. deze doelstelling over innovatieve participatievormen.

[DOEL 3.] Adviesraden

Lokale adviesraden zijn ondersteund in hun transitie naar moderne, dynamische adviesorganen.

-- algemeen / context

De voorbije jaren was een groot deel van het educatieve werk van DWB gericht op de gemeentelijke adviesorganen. En die inzet had en heeft een duidelijke maatschappelijke relevantie. In de 308 Vlaamse steden en gemeenten bestaan naar schatting 3 tot 4.000 (!) advies- en overlegstructuren, samen goed voor een maatschappelijk engagement van tienduizenden actieve burgers.

**adviesraden onder
vuur**

Tegelijkertijd liggen deze adviesorganen vaak onder vuur: de inhoudelijke meerwaarde van hun adviezen zou te beperkt zijn, hun samenstelling zou te beperkt en weinig representatief zijn. Er is dus duidelijk ruimte voor bijsturing en dus nood aan ondersteuning.

**DWB: referentie
inzake adviesraden**

Vandaag is DWB op vlak van de ondersteuning van adviesraden trouwens een belangrijke, zo niet dé belangrijkste, referentie in Vlaanderen. Ook de

visitatiecommissie omschreef DWB als “expert in het ondersteunen van adviesraden en lokale besluitvorming”.

**geen taak voor
beweging**

De visitatiecommissie gaf aan dat DWB als sociaal-culturele beweging meer zou moeten zijn dan louter een steunpunt voor lokale adviesorganen. Ook de input tijdens het voorbereidende traject “DWB in 2020” ging in die richting.

**afbouw van klassiek
vormingsaanbod**

DWB bouwt dus basiscursussen af, waarvan wij denken dat de inhoud via een andere weg kan worden verspreid dan via arbeidsintensief vormingswerk op locatie overal in Vlaanderen. Ofwel omdat derden – eventueel met enige coaching door DWB – gelijkaardige activiteiten (kunnen) aanbieden. Het gaat over educatieve activiteiten rond thema’s als: doelmatig vergaderen, samen formuleren van een goed advies, aantrekken en motiveren van leden-vrijwilligers,....

Gelet op een aantal lopende opdrachten en engagementen zal deze afbouw geleidelijk verlopen.

DWB wil deze bestaande knowhow niet laten verloren gaan. We willen deze informatie ‘borgen’ en via alternatieve wegen (online, publicaties, info-fiches,...) aanbieden aan de adviesraden.

**aanbod behouden
voor adviesraden 2.0**

DWB wil wel nog een zekere ondersteuning bieden aan gemotiveerde adviesraden die zichzelf willen heruitvinden, die aansluiting willen bij nieuwe participatievormen,... Aan raden die willen evolueren richting inhoudelijk sterker advies, een meer transparante en flexibelere werking en een bredere/diversere betrokkenheid.

Daarnaast plant DWB een sensibiliseringsactie rond prioriteitenlijsten en memoranda in de aanloop van de gemeenteraadsverkiezingen.

relevante raden

Indien adviesraden in de toekomst relevant willen blijven houden ze best rekening met volgende logica. De potentiële impact en invloed van adviesraden is – kort samengevat – afhankelijk van twee succesfactoren:

- de kwaliteit van adviezen en beleidsvoorstellen: gebaseerd op stevig denkwerk vanuit verschillende perspectieven, onderbouwd met sterke argumenten,...
- het draagvlak achter adviezen en voorstellen: een brede, samenstelling en betrokkenheid, een ruime bevraging,...

-- concrete doelen /activiteiten

[3.1.] De knowhow van DWB inzake lokale adviesraden is verzameld en ontsloten.

DWB bezit heel wat interessante vormingspakketten, documentatie, presentaties,... over de werking van gemeentelijke adviesraden.

**alternatief kanalen
voor info-overdracht**

De afbouw van deze werking betekent dat DWB minder ter plaatse vorming wil geven. Bedoeling is wel om de aanwezige informatie te verzamelen en te ontsluiten voor de lokale adviesraden.

► **DWB actualiseert de juridische basisinformatie en ontsluit die via de website adviesraden.be.**

Op deze site staat naast de regelgeving die voor alle raden geldt, ook de specifieke regelgeving, met commentaar en toelichting, voor sectorale

raden (bv. cultuurraad, sportraad,...).

Timing: Begin 2016.

- ▶ **DWB ontsluit de meer praktische informatie over een efficiënte werking en samenstelling, het formuleren van een goed advies, het vergroten van invloed,... via de verschillende websites van DWB.**

Timing: In de loop van 2016.

- ▶ **DWB publiceert een volledig herziene versie van een handleiding/informatieboekje voor adviesraden.**

Deze wordt te koop aangeboden voor alle geïnteresseerden. DWB rekent er op om ruim 1.000 exemplaren van dit boekje te verkopen. Deze brochure verwijst naar adviesraden.be voor bepaalde detailinformatie; bv. over wetgeving voor adviesraden.

Timing: Voorjaar 2016.

- ▶ **DWB actualiseert deze handleiding/informatieboekje voor adviesraden tegen het begin van de volgende gemeentelijke beleidsperiode.**

In 2019 worden de lokale adviesraden opnieuw samengesteld met o.m. nieuwe (bestuurs-)leden aan. Bedoeling is om die nieuwe leden te ondersteunen met een geactualiseerde nieuwe druk van deze handleiding.

Timing: Voorjaar 2019.

Doelpubliek bij [3.1.]: lokale adviesraden, lokale beleidsmakers en ambtenaren

Gewenst effect van [3.1.]: Adviesraden kennen hun basisopdracht en een aantal aanbevelingen en tips voor een doelmatige werking.

eventuele extra inspanning

Extra ambitie bij [3.1.]: Bijkomend wordt de interesse verkend bij andere aanbieders van vorming om een deel van dit aanbod over te nemen. In dat geval kan DWB vormen van 'train-the-trainer' uitwerken om een kwaliteitsvolle overdracht waar te maken van een aantal basisvormingen. Afhankelijk van de interesse wordt deze ambitie vertaald in activiteiten in de jaarplannen.

[3.2.] Gemeentelijke adviesraden zijn ondersteund bij hun transitie naar een meer dynamisch, open en inhoudelijk sterk adviesorgaan

motor voor participatie

DWB vindt het wel nog de moeite om begeleiding te bieden aan adviesraden die écht de ambitie koesteren om oude gewoontes en gebruiken achter zich te laten en zich om te vormen tot een modern adviesorgaan dat bij wijze van spreken een platform kan zijn voor de organisatie van inspraak en participatie voor ook nieuwe spontane burgerinitiatieven, individuele actieve burgers,...

gerichte begeleiding

Daarbij hanteert DWB volgende criteria: zichtbaarheid en transparantie, open en flexibele structuren, inhoudelijke diepgang, onderlinge samenwerking en communicatie... Adviesraden die in deze richting willen evolueren, kunnen terecht bij DWB. Op voorwaarde dat naast de activiteiten uit DOEL 1 en 2 nog ruimte overblijft voor dit ondersteuningswerk. Die doelen zijn in de toekomst prioritair. Ze gaan voor op het werk voor adviesraden.

- ▶ **DWB heeft een aanbod voor gemotiveerde adviesraden die zich willen hervormen tot een dynamische adviesraad.**

Deze begeleiding is beschikbaar op aanvraag. De aanpak en werkvorm zijn

uiteraard afhankelijk van de precieze vraag. Het verkennen van deze probleemstelling en van de motivatie van de raad wordt een belangrijk aandachtspunt. Het concrete 'werkvolume' wordt jaarlijks geëxpliciteerd in het jaarplan.

Timing: permanent aanbod op aanvraag.

Doelpubliek bij [3.2.]: lokale adviesraden

Gewenst effect van [3.2.]: begeleide adviesraden ontwikkelen een doelmatige en moderne werking, die aansluit bij actuele participatietrends in de lokale samenleving.

**inspelen op
meerjarenplan**

[3.3.] Gemeentelijke adviesraden zijn gesensibiliseerd en ondersteund om een prioriteitenlijst te schrijven voor het nieuwe gemeentebestuur in 2019.

In oktober 2018 vinden de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezingen plaats. In het jaar daarna werkt de nieuwe bestuursmeerderheid een nieuw meerjarenplan uit, waarin de grote krijtlijnen van zes jaar beleid worden vastgelegd. DWB stimuleert het pro-actief bepalen van de eigen prioriteiten: Wat wil de cultuurraad vragen aan de nieuwe schepenen van Cultuur? Bovendien: In de periode voor deze verkiezingen leggen de lokale partijen hun partijprogramma's vast. Adviesraden die tijdig hun prioriteitenlijst of memorandum klaar hebben, kunnen hun eigen vragen en voorstellen op dat moment ook ter inspiratie verspreiden naar alle partijen.

Daarom voorziet DWB ook een bescheiden sensibiliserings- en informatiecampagne over het nut van een prioriteitenlijst voor lokale adviesraden in de aanloop van de lokale verkiezingen van 2018.

► **DWB maakt deze boodschap via de eigen media bekend en doet daarnaast een mailing naar zo veel mogelijk lokale adviesraden.**

Doel is hen te overtuigen van het nut van een denkoefening over de wenselijke beleidsprioriteiten voor de komende beleidsperiode.

Ter voorbereiding worden de e-mails van de voorzitters en bestuursleden van deze raden verzameld om hen rechtstreeks te benaderen. Dus zonder de tussenstap (en mogelijke 'filter') van het gemeentebestuur.

Timing: Einde 2017 - 2018

► **DWB werkt een praktische handleiding of stappenplan uit. Deze is (minstens digitaal) ter beschikking voor adviesraden die geïnteresseerd zijn om een prioriteitenlijst uit te werken.**

Dit document met tips, goede praktijken en andere aanbevelingen moet hen ondersteunen bij de opmaak van degelijke prioriteiten.

Timing: Einde 2017

Doelpubliek bij [3.3.]: lokale adviesraden

Gewenst effect van [3.3.]: Meer adviesraden zijn gemotiveerd en bekwaam om een prioriteitenlijst op te stellen

[DOEL 4.] Democratische organisatie

Het publieke debat over democratie, de politieke organisatie, verkiezingen en actief burgerschap wordt gestimuleerd

-- algemeen / context

kloof met politiek

Onze democratie zou in crisis zijn. Er zou een vertrouwens-, maar ook kennis-, kloof bestaan tussen burger en bestuur. Het absentisme bij verkiezingen stijgt.

Zelfs actieve en geëngageerde burgers hebben een deel van hun hoop in het beleid opgegeven. Zij vinden dat overheden de belangrijke uitdagingen (klimaat, armoede,...) te traag aanpakken en nemen zelf initiatief: de doe-democratie.

participatieve democratie

DWB moet niet alleen burgers en overheden ondersteunen bij de versterking van de participatie, wij vinden het ook nodig om met een mening uit te pakken over democratie in ruimere zin. Het uitgangspunt daarbij is steeds dat wij de samenleving maximale greep willen geven op de samenstelling van haar bestuursorganen en op de inhoud van het beleid. Dat binnen een kader van pluralistisch overleg waarbij alle meningen, belangen, maar vooral argumenten eerlijk aan bod komen.

In die toekomst willen we hier nog meer de nadruk op leggen. Deze inspanningen laten zich natuurlijk moeilijk op voorhand vastleggen in een plan.

Wel wil DWB minstens de interne randvoorwaarden creëren om in de toekomst snel opinies uit te werken en bekend te maken.

vragenplatform

Onder deze doelstelling plaatsen wij ook 'Hallo Politici', een online toepassing die burgers de kans geeft om rechtstreeks vragen te stellen aan zijn beleidsmakers. Anderen kunnen interessante vragen ondersteunen of delen via social media.

Burgers kunnen daar ook basisinformatie nalezen over de politieke instellingen (bevoegdheden, inspraakmogelijkheden,...) en de politici (mandaten, aanwezigheid in media,...).

-- concrete doelen / activiteiten

[4.1] De opinies van DWB zijn aanwezig in het publieke en politieke debat over burgerparticipatie en democratie.

mediastrategie

Tijdens het voortraject 'Wakker in 2020' van de beleidsplanning werd ons regelmatig gesuggereerd van nog meer aanwezig te zijn in de media en publieke debatten met onze eigen visie en mening. DWB wil daar inderdaad actiever op inzetten. DWB beperkt zich daarbij wel tot opinies en analyses over democratische en participatieve structuren en processen. We spreken ons nooit uit over inhoudelijke beleidskeuzes. Dat laatste zou haaks staan op het

onafhankelijke en pluralistische karakter van onze organisatie.

Om het voor de lezer van dit beleidsplan wat duidelijker te maken, geen we enkele voorbeelden van mogelijke concrete thema's:

- m.b.t. democratie en participatie : bv. Senaat met loting van burgers, invoering referenda,...
- m.b.t. verkiezingen: bv. rechtstreekse verkiezing van de burgemeester, afschaffing van de lijststem of de aparte lijsten voor opvolgers op de kiesbrief,...
- m.b.t. bestuurlijke organisatie: bv. gemeentelijke fusies en de afstand tussen burger en bestuur, transparantie van intercommunales,...

procedure voor opinievorming

Tijdens de beleidsplanning werden al de pijnpunten gedetecteerd die een gevatte verspreiding van opinies mogelijk maakte. DWB kon moeilijk snel inspelen op persartikels of politieke uitspraken omdat er een zekere onduidelijkheid bestond over wie finaal beslist welke concrete boodschap wordt verspreid, over wat de juiste procedure was voor intern overleg,...

Tijdens de beleidsplanning werd al een aanzet tot procedure uitgewerkt. Bedoeling is om in 2016 een precieze werkwijze te finaliseren en voor te leggen aan de bestuursorganen van DWB.

► **DWB werkt een intern draaiboek 'formulieren van opinies' uit.**

Timing: Voorjaar 2016

► **DWB is alert en reageert snel met een eigen opinie op uitspraken en meningen van derden in de media en publieke debatten.**

Indien wenselijk kan een bredere actie worden georganiseerd

Timing: permanent

Reageren op opinies is maar één kant van de medaille. Op strategische momenten zelf met onderbouwde opinies of voorstellen komen is een andere uitdaging. De eerste stappen werden daarbij reeds gezet met de vernieuwing van ons tijdschrift TerZake. Sinds de redactie van dat magazine weer alleen in handen van DWB ligt, na afhaken van Samenlevingsopbouw, werd een opiniepagina ingevoerd.

DWB wil minstens zijn voorstellen en/of eisen aan overheden meedelen rond verkiezingen.

► **DWB werkt een eigen memorandum uit gericht op beleidsmakers in steden en gemeenten.**

De insteek is de versterking van de mogelijkheden van inspraak en participatie in de gemeente. Indien zinvol wordt de link gelegd met de 'Staten-Generaal van de Burgerparticipatie' (zie [1.3.]

Timing: rond de lokale verkiezingen van 2018

► **DWB werkt een eigen memorandum gericht op beleidsmakers op Vlaams en federaal niveau.**

De insteek is de versterking van burgerbetrokkenheid bij de Vlaamse en federale besluitvorming en/of de uitwerking van juridische garanties voor de versterking van democratie en participatie op lokaal niveau.

Timing: rond parlementsverkiezingen en regeringsvorming in 2019.

**initiatief raad van
europa****[4.2.] Een actueel aspect van de participatiedemocratie wordt belicht tijdens de Week van de Lokale Democratie**

De 'Week van de Lokale Democratie' is een initiatief van de Raad van Europa dat jaarlijks plaats heeft rond de verjaardag van goedkeuring van het Europees Handvest inzake Lokale Autonomie (15 oktober 1985).

Het doel van de week is de kennis van de burgers over hun lokale besturen te verbeteren en ze aan te moedigen tot verantwoorde burgerparticipatie.

In Vlaanderen valt dit evenement amper of niet op, in Brusselse gemeenten vinden wel debatten en andere activiteiten plaats.

► **DWB wil het moment en de context van de 'Week van de Lokale Democratie' aangrijpen om jaarlijks minstens één activiteit rond democratie, participatie en burgerschap te organiseren.**

Thema en werkvorm worden jaarlijks geëxpliciteerd in het jaarplan, afhankelijk van actuele thema's. Als werkvorm lijken debatten logisch.

Timing: jaarlijks terugkerend in oktober

Doelpubliek bij [4.2.]: breed publiek (focus afhankelijk van thema)

Gewenst effect van [4.2.]: debat stimuleren rond aspecten van de participatieve democratie – en de versterking daarvan.

**eventuele extra
inspanningen**

Extra ambitie bij [4.2.]: Dit evenement in samenwerking met andere organisaties, media-partners,... een grotere uitstraling geven.

[4.3] De communicatie tussen burgers en beleidmakers is gefaciliteerd via een digitaal platform

[Voor dit digitaal platform werkt DWB samen met een andere sociaal-culturele beweging: Ryckvelde vzw. Daarom nemen beide organisaties een, op specifieke details na, gelijklopende tekst op in het meerjarenplan]

**geïnformeerde
burgers**

Naar aanleiding van de parlementsverkiezingen van mei 2014 organiseerde DWB, samen met Ryckvelde vzw (beweging voor Europees burgerschap) de campagne Benny Mee. De boodschap aan de kiezer was: Informeer je degelijk over de partijstandpunten en breng zo een weloverwogen stem uit. Bij de voorbereiding van deze campagne bleek dat informatie voor burgers ook tussen twee verkiezingen in een belangrijk item is. Daarom werd een online platform gebouwd.

**doel: vragen aan
politici**

Deze website www.hallopolitici.be is een middel om burgers meer te betrekken bij het beleid en om politici erover te bevragen en ter verantwoording te roepen. 'Hallo politici' is met andere woorden een participatietool, om de dialoog tussen burger en politiek warm te houden, ook in tijden van geen verkiezingen.

Het platform faciliteert dialoog. Heel concreet stellen burgers via dit platform hun vragen (en voorstellen) aan de politici, kunnen burgers elkaars vragen steunen en krijgen politici de kans om hun antwoord hierop te formuleren.

Het platform informeert burgers ook. Het bevat profielen van alle politici: op welke onderwerpen zijn ze expert? wat is hun ideologie? hoeveel en welke

mandaten nemen ze op buiten de politiek? enz.

initiatiefnemers en aanpak

Ten slotte wakkert het platform het maatschappelijk debat aan rond thema's die er veelvuldig aan bod komen, dankzij de samenwerking met mediapartners, zoals 'Het Nieuwsblad' en 'ActuaTV'.

Het platform werd gelanceerd in mei 2015 en is een partnerschap tussen Ryckvelde, De Wakkere Burger en TreeCompany (bedrijf dat . Daarnaast wordt het project mee ondersteund en verspreid door een groep van 24 Vlaamse middenveldorganisaties, zoals de Verenigde Verenigingen, De Ambrassade,...

Daarnaast zijn er 25 vrijwilligers ingeschakeld om de vragen te modereren en om de offline events mee te organiseren.

ook trefdagen en activiteiten

Hallo Politici wil meer zijn dan een digitaal gegeven. Participatie-events brengen burgers en politici, middenveldorganisaties, experts,... rond de tafel om live met elkaar in dialoog te gaan. Het gaat hierbij niet om een debat van enkele politici vooraan en een groep burgers die luistert, maar om een echte actieve dialoog waarbij burgers, middenveldorganisaties en het beleid op een constructieve manier nadenken over en werken aan concrete voorstellen. We gaan daarvoor op zoek naar innovatieve methoden die de democratie moeten versterken. Hiervoor plannen we ook een partnerschap met onder meer het Vlaams-Nederlands huis 'De Buren' en enkele Europese partners 'Cesam' (Zweden) en 'Prodemos' (Nederland).

- ▶ **DWB beheert, samen met de partners, de website Hallo Politici die burgers toelaat om vragen te stellen aan hun politieke vertegenwoordigers.**

Dit gaat over meer dan het praktisch laten draaien van deze website, maar ook over het werven en begeleiden van de vrijwilligers-moderatoren, stimuleren van media-aandacht,...

Ook het permanent motiveren en aanspreken van beleidsmakers om te antwoorden is een opdracht.

Timing: permanent – zeker voorzien tot parlementsverkiezingen van 2019

- ▶ **DWB organiseert, samen met de partners, ook 'fysieke' trefmomenten waar burgers en middenveld in dialoog kunnen gaan met het beleid over inhoudelijke vragen en suggesties.**

Timing: Voorjaar 2016 – daarna na evaluatie en overleg met partners

Doelpubliek bij [4.4.]: breed publiek (met speciale aandacht voor 18-30 jarigen)

Gewenst effect bij [4.4.]: burgers kunnen vragen stellen, politici reageren.

eventuele extra inspanningen

Extra ambitie: DWB verkent de mogelijkheid om het platform Hallo Politici ook op lokaal niveau in te voeren.

[DOEL 5.] Vorming, training en opleiding

Medewerkers beschikken over de nodige kennis en competenties om hun takenpakket uit te voeren.

-- algemeen / context

kennis en vaardigheden

Kennisopbouw is onontbeerlijk voor wie het participatielandschap wil activeren en ondersteunen: Welke nieuwe decreten en regels zijn van toepassing? Welke inspirerende praktijkvoorbeelden bestaan in binnen- en buitenland? Welke nieuwe werkvormen kunnen een inspraakvergadering dynamischer maken? Wat zijn actuele kwesties binnen een bepaald beleidsdomein?

Naast versterking van de inhoudelijke knowhow, speelt vorming en training ook een rol voor de versterking van competenties: Welke stimulerende methodes bestaan er voor educatief werk? Hoe verbeteren we groepswork? Of meer praktisch: Welke vaardigheden ontbreken in het team met betrekking tot informaticapakketten, management,...?

aanbevelingen

De visitatiecommissie nam als verbeteringsuggestie op in haar verslag (mei 2013) om "verder werk te maken van functieprofielen en een VTO-beleid. Hierbij zou een denkoefening kunnen gemaakt worden over de noden en behoeften in het kader van toekomstige uitdagingen. Het ontwikkelen van expertise inzake nieuwe participatievormen zou kunnen opgenomen worden in het VTO-beleid en de functieprofielen".

conclusies

DWB vindt dat een logisch uitgangspunt. De bepaling van welke vorming medewerkers zullen volgen, zal in de toekomst meer verbonden worden met de activiteiten, thema's en acties die in de nabije toekomst aan de orde komen. DWB zal VTO in de toekomst dus meer planmatig aanpakken.

Dat betekent dat het team meer in groep zal bepalen wat nodig is op vlak van VTO en dan actief op zoek gaan naar dat aanbod.

-- concrete doelen /activiteiten

We vermelden hieronder de minimale inspanningen die DWB voorziet voor de eigen medewerkers.

[5.1.] Medewerkers van DWB hebben het recht en de plicht om bijscholing te volgen.

De inhoudelijke invulling van deze vormingsdoelstelling ligt niet langer bij de medewerkers zelf, maar wordt besproken op het teamoverleg. Daar wordt besproken en bepaald welke VTO-behoeftes bestaan gelinkt (1) aan de profielen en taken van de medewerkers en (2) aan de toekomstplannen van DWB. Medewerkers kunnen nog steeds zelf opleidingen voorstellen, maar meer dan vroeger worden deze voorstellen gezamenlijk afgetoetst aan de strategische keuzes binnen de werking van DWB.

Bij de aanwerving, een functie-aanpassingen of na een functioneringsgesprek kan DWB opdracht geven aan de medewerker in kwestie om bepaalde nieuwe kennis of competenties te verwerven via een opleiding.

vormingsinspanning

DWB vertaalt deze doelstelling in volgende concrete ambities:

- ▶ **Medewerkers van DWB volgen minstens 3 dagen opleiding per jaar; daarvoor bestaat een opleidingsbudget van 750 euro per FTE.**

Grotere inspanningen rond opleiding kunnen worden gevraagd en toegestaan indien ze voldoende relevantie bezitten voor de werking van DWB.

- ▶ **DWB organiseert jaarlijks minstens één intern vormingsmoment; daarvoor is een budget voorzien van 750 euro**

Lokaal beleid en participatie is een erg specifiek thema. In de praktijk vindt DWB soms maar moeilijk geschikte en betaalbare vorming over inhoudelijke aspecten van ons werkdomein. Rond het thema van de werking van lokale besturen bestaat bijvoorbeeld wel een heel breed opleidingsaanbod. Maar vaak staan die opleidingen alleen open staan voor een welomschreven doelpubliek (bvb. gemeentelijke ambtenaren) of zijn ze voor een organisatie als DWB erg duur.

Om dit knelpunt te ondervangen zal DWB één keer per jaar zelf een vormingsinitiatief nemen en daarvoor externe begeleiding inhuren. Eventueel kunnen we die activiteit ook openstellen voor derden. Zo kunnen we de kosten drukken en ook bijleren uit de onderlinge interactie.

Opgelet: In het laatste jaar van de beleidsperiode (2020) wordt deze activiteit niet georganiseerd, gelet op de tijd en energie die in de beleidsplanning wordt geïnvesteerd voor een komende beleidsperiode.

know-how intern verspreiden

[5.2.] DWB ontwikkelt een cultuur waarbinnen kennis en know-how wordt gedeeld door de medewerkers.

DWB heeft in de vorige beleidsperiode de aandacht aangescherpt voor interne informatieoverdracht. Dit vanuit een vaststelling dat bepaalde kennis bij bepaalde medewerkers zat, maar te weinig actief werd gedeeld. Interessant bronnenmateriaal wordt nog te weinig actief gedeeld. Om deze kwestie aan te pakken wordt o.m. een digitaal forum gehanteerd.

Daarom willen we in de toekomst werk maken van een actieve verspreiding van informatie uit bijscholing, studiedagen,... naar alle medewerkers

- ▶ **Medewerkers van DWB delen kennis en informatie via de online toepassing Freedcamp.**

DWB gebruikt de gratis toepassing Freedcamp zodat medewerkers elkaars activiteiten kunnen opvolgen, weetjes kunnen delen en kunnen overleggen over bepaalde activiteiten. Tegelijk bevat dit platform een 'to do'-lijst met deadlines zodat goede onderlinge afspraken en de opvolging daarvan beter verlopen

- ▶ **Medewerkers van DWB die opleiding volgen organiseren een informatieve sessie voor de collega's**

Deze concrete actie moet de interne kennisdeling versterken. Deze doelstelling hoeft zich uiteraard niet te beperken tot opleidingen, het kan ook gaan om een sessie gebaseerd op bvb. literatuurstudie, ervaringen op

een studiedag. Het kan gaan om zowel inhoudelijke kennis (over wetgeving, over praktijkvoorbeelden,...) als over methodieken (over vormingswerk, campagnevoeren,...)

Wanneer DWB met vrijwilligers, stagiairs,... samenwerkt, wordt ook voor deze medewerkers steeds voorzien in de nodige ondersteuning en vorming.

**eventuele extra
inspanningen**

Extra ambitie: Interessante literatuur (boek, essay,...) wordt gelezen, kritisch geanalyseerd en onderling verspreid tussen de DWB-medewerkers. Dit heeft de vorm van een leesopdracht binnen team: Iedere medewerker leest minstens één boek per jaar en bereid daarover een interne info- en denkoefening voor.

[DOEL 6.] Kwaliteitszorg en evaluatie

Gerichte verbeteracties inzake kwaliteitszorg zijn aangeduid en uitgevoerd.

-- algemeen / context

In de voorbije beleidsperiodes nam DWB steeds enkele elementen van kwaliteitszorg als werkpunt op in zijn beleidsplan. Dat bleek niet altijd even evident: Een relatief kleine organisatie als DWB heeft geen specifieke medewerker voor IKZ in dienst en mist dus een zekere expertise. De tijdsdruk van activiteiten en opdrachten maakt dat IKZ soms op het achterplan is beland.

DWB ziet echter de meerwaarde van een aantal gerichte verbeteracties en neemt deze doelstelling dus ook expliciet op in dit beleidsplan.

aanbeveling

De visitatiecommissie deed bovendien volgende aanbeveling: "De visitatiecommissie is van mening dat de organisatie vandaag te weinig stil staat bij de evaluatie van haar werking (...) De organisatie moet dringend op zoek naar methoden die die de werking en effecten in kaart kunnen brengen". In de besluiten van haar verslag verwijst de commissie meer specifiek naar "de evaluatie van het huidige communicatiebeleid als basis voor de ontwikkeling van een nieuw communicatieplan".

-- concrete doelen / activiteiten

DWB wil werk maken van kwaliteitszorg, maar gefocust op een aantal gerichte en haalbare doelstellingen. We kunnen immers geen oneindig aantal verbeteracties tegelijk aanpakken: Daarvoor ontbreekt tijd en mankracht. We zoeken waar nodig ook vorming of externe begeleiding en expertise voor deze doelstellingen.

[6.1.] DWB verbetert de registratie van gegevens m.b.t. activiteiten gelet op evaluatie.

registratie

DWB wil inspanningen doen om in te spelen op een verbeteringsuggestie van de visitatiecommissie die DWB aanraadde om onze "werking en impact op het terrein duidelijker in kaart te brengen en op te nemen in voortgangsrapporten: Waarvoor staat vorming/begeleiding/voorbereiding advies? Voor hoeveel uren staat een bepaalde activiteit? Hoeveel deelnemers waren aanwezig op de activiteit?

DWB voorziet dus de implementatie van een nieuwe manier om de voorbereiding, uitvoering en opvolging van activiteiten preciezer te registreren.

▶ **DWB hanteert een verbeterd registratiesysteem voor de voortgangsrapportage en interne evaluatie**

Het doel hierbij is bepaald, maar de concrete invulling van dit registratiesysteem is dat niet. De Vlaamse overheid, afdeling Sociaal-Cultureel Werk, voorziet immers zelf de invoering van een nieuw registratiesysteem. De infosessies daarover vinden plaats in januari 2016. DWB gaat daarna zelf aan de slag met een aangepast systeem. DWB werkt dit uit tegen maart 2016, voor indiening van het voortgangsrapport

**systematische
aandacht voor
kwaliteit**

[6.2.] DWB duidt verbeterpunten inzake IKZ aan en realiseert bijsturing.

DWB plant enkele gerichte verbeteracties. Een eerste daarvan hangt samen met een actie die reeds tijdens de beleidsplanning werd opgestart. Met de hulp van een externe begeleidster werd – via interviews met de medewerkers – een doorlichting gemaakt van de interne werking en samenwerking. Er werd een aanvang gemaakt van functie- en taakbeschrijvingen. Het is de bedoeling om deze oefening na afwerking van het beleidsplan opnieuw op te pikken

▶ **DWB werkt de oefening af rond taakverdeling, functie-omschrijvingen,...**

Timing: 2016

Het is daarna de bedoeling om in elk jaarplan een nieuwe verbeteractie aan te duiden een aan te pakken; indien nodig met ondersteuning van externe deskundigen.

**nieuwe keuzes:
nieuwe plannen**

[6.3.] DWB past een nieuwe communicatiestrategie toe- in overeenstemming met de nieuwe strategische keuzes voor 2016-2020.

De nieuwe strategische keuzes die volgden uit het voorbereidende traject 'Wakker in 2020', maakten onmiddellijk duidelijk dat DWB ook een nieuwe communicatie-aanpak zou moeten uitwerken. Daarom kreeg een medewerker een tijdelijke opdracht om deze nieuwe communicatiestrategie voor te bereiden. DWB heeft tal van interessante communicatiekanalen ter beschikking. Om onze nieuwe beleidsdoelstellingen te bereiken is er nood aan een gerichte en geïntegreerde communicatiestrategie.

De nieuwe projecten en thema's die we voor ogen hebben, zullen zich richten naar een breder en ander publiek dan we gewoon zijn. Om die mensen te bereiken, zullen we ons als organisatie en expert inzake beleidsparticipatie en democratie nog beter bekend moeten maken. Een belangrijke basis daarvoor is herkenbaarheid en dus de aanwezigheid van een duidelijk DNA. Daarom investeert in de ontwikkeling van een eenduidige en herkenbare huisstijl die onze waarden uitstraalt: nieuwe website, logo (zie rechtsboven),...

Toekomstige publicaties zullen in eenzelfde huisstijl worden ontwikkeld.

In onze communicatie werken we zoveel als mogelijk cross-mediaal. Daarbij zullen we maximaal verwijzen naar onze nieuwe website, hét visitekaartje voor onze projecten en dé centrale plaats voor al onze kennis, knowhow en opiniëring. Want DWB neemt zich ook voor om inzake opinie voor sterker uit de hoek komen. Enerzijds zullen we sneller inspelen op de actualiteit en maatschappelijke thema's.

Een woordvoerder binnen de organisatie en een concreet plan van aanpak zouden hierbij moeten helpen. Ook willen we sterker inzetten op visieontwikkeling en standpuntbepaling. Dat wil zeggen: uit de eigen trajecten en activiteiten expertise bundelen en waar mogelijk een duidelijke visie/mening over te formuleren. Belangrijk: Interactie en dialoog met relevante actoren en stakeholders bij de totstandkoming van projecten, standpunten en activiteiten staan centraal in onze werking. Om die doelstelling zo goed als mogelijk te bereiken zetten we zowel in op online platformen en -communities, en offline werkgroepen en -activiteiten.

► **DWB finaliseert en implementeert nieuwe communicatiestrategie tegen maart 2016**

DWB neemt die plannen op in de voortgangsrapportage 15-16

Timing: 2016

[6.4.] DWB test nieuwe vormings- en begeleidingsprogramma steeds intern.

proef-sessies

Het vormings- en begeleidingsaanbod van wordt regelmatig aangepast en aangevuld. Nog al te vaak worden deze nieuwe programma's ontwikkelt door één of twee medewerkers. Om de kwaliteit van deze programma's te waarborgen en nog aanvullende suggesties op te nemen, is het een waardevol idee om deze programma's in "avant-première" voor te stellen aan het volledige team. Zo kunnen deze nieuwe "producten" proefdraaien en kunnen collega's met een frisse kijk op de zaak nog verbeteringen aanbrengen.

[6.5.] DWB hanteert intern een vaste plannings- en evaluatielogica geënt op het ritme van de jaarlijkse voortgangsrapportage.

De beleidsmatige planning van DWB is grotendeels afgestemd op de timing uit het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Zo moet voor 1 april steeds een concretisering per jaar van dit meerjarenplan en de verslaggeving over het afgelopen werkjaar gebeuren. Dat gebeurt in de vorm van een voortgangsrapport.

**betrokkenheid
verruimde A.V.**

Om de nieuwe leden van onze A.V. meer inhoudelijke inbreng te laten hebben, wordt de planning van een bepaald werkingsjaar in de toekomst sneller aangepakt: In november/december van het vorige jaar; nu gebeurt dat grotendeels in januari/februari van dat bepaalde jaar zelf.

► **DWB houdt, in beginsel, wekelijks een teamoverleg. Eén keer per maand is de voorzitter daarbij aanwezig.**

In de praktijk functioneert het teamoverleg als het centrale sturingsorgaan binnen de dagelijkse werking. Daar worden de meeste praktische beslissingen genomen, taken verdeeld,... maar ook de grotere strategische

keuzes voorbereid. Betrokkenheid van alle medewerkers staat daarbij centraal.

Het DWB-teamoverleg komt in principe één keer per maand samen in aanwezigheid van de voorzitter. Hij zorgt voor een directe communicatielijlijn met de bestuursorganen en kan indien nodig ook snel knopen doorhakken.

▶ **DWB organiseert in januari een jaarlijkse “beleidsdag” met het oog op het uitschrijven van het voortgangsrapport.**

Deze bijeenkomst heeft, ten eerste, tot doel om een activiteitenverslag en evaluatie van het voorbije werkingsjaar te maken. Ten tweede, worden hier de finale afspraken voor het nieuwe werkingsjaar geformuleerd. De eerste aanzet daarvoor werd al gegeven tijdens een planningsmoment in het najaar van het voorbije jaar

▶ **DWB dient een jaarlijks voortgangsrapport in (met bijhorende financiële stukken) met daarin het werkingsverslag van het voorbije jaar en de planning voor het lopende werkingsjaar.**

Dit betreft de formele verplichting uit het overheidsbeleid voor het sociaal-cultureel werk. De concrete toekomstdoelen en activiteiten uit voortgangsrapport vormen de basis voor verdere opvolging en evaluatie doorheen het werkjaar.

▶ **DWB organiseert in de zomerperiode een tussentijds ‘opvolgings- en planningsmoment’ over de werking van het lopende jaar.**

Deze terugblik op de eerste helft van het lopende jaar moet bijsturing mogelijk maken en de planning voor de komende maanden mee voorbereiden. Het gaat ook over een opvolging van tussentijdse realisatie van de doelstellingen voorzien voor het lopende werkjaar: Waar zitten we achter op schema? Welke acties moeten we versnellen of afbouwen?

▶ **DWB organiseert in het najaar een ‘planningsmoment’ over de werking van het volgende jaar.**

DWB wil sneller dan vroeger de planning van het volgende werkjaar aanvatten. DWB moet zijn planning formeel gezien pas in maart van dat werkjaar zelf indienen. Maar de behoefte bestaat om meer op voorhand werk te maken van een planmatige aanpak. Zo kunnen we tijdig via bv. een werkgroep leden van de A.V. of derden betrekken bij bepaalde initiatieven, ruim voor de bestuursorganen de teksten formeel goedkeuren. .

OP dat moment wordt ook tijdig vastgelegd welke VTO-behoeften uit [DOEL 5.] moeten worden ingevuld om de opdrachten voor het komende jaar goed uit te voeren.

▶ **DWB maakt in 2020 een SWOT-analyse met externe begeleiding als basis voor een volgend beleidsplan**

De SWOT-analyse vormt niet alleen de broodnodige basis voor een beleidsplanning. Het is ook een interessante denk- en discussiemoment voor een organisatie. Onze ervaring is dat deze oefening best wordt begeleid door een externe moderator.

[TRANSVERSAAL DOEL 7.] Diversiteit

Binnen de verschillende aspecten van de werking van DWB is aandacht voor diversiteit gegarandeerd.

-- algemeen / context

brede betrokkenheid

Het is een basisprincipe van DWB dat participatie gebaat is bij een brede, diverse betrokkenheid. Dat het perspectief en mening van zo veel mogelijk verschillende – ook zwakkere – maatschappelijke groepen wordt meegenomen.

Diversiteit is voor DWB dus meer dan louter een etnisch-cultureel gegeven: leeftijd, man/vrouw, sociaal-economische positie, handicap...

Wij namen ook in de vorige beleidsperiode enkele initiatieven op dit vlak. De visitatiecommissie apprecieerde deze inspanningen rond diversiteit en interculturaliteit.

algemeen aandachtspunt

DWB voorziet geen specifieke acties rond diversiteit - tenminste niet op eigen initiatief. Wij zullen de diversiteit rondom ons wel meenemen in al onze activiteiten, in onze publicaties en in de rest van onze werking.

Wij baseren ons voor deze aandachtspunten op (1) de bevindingen uit een doorlichting van onze werking door een zogenaamde 'spiegelbaar': een persoon met een migratieachtergrond die zijn mening geeft over verbeterpunten inzake diversiteit; en (2) een notitie van Orbit vzw over intercultureel organisatie-, communicatie- en personeelsbeleid.

-- aandachtspunten

in de algemene boodschap

DWB benadrukt in zijn vormingen, publicaties, en andere activiteiten dat participatie gebaat is bij een brede en diverse betrokkenheid en dat organisatoren van participatie bijzondere inspanningen moeten doen voor de betrokkenheid van zwakkere groepen.

Participatie schept immers kansen op een democratisering van de samenleving doordat zwakkere groepen, die doorgaans verder van de macht verwijderd zitten, ook een stem krijgen.

in de educatieve inhouden

Bovenstaand aandachtspunt wordt - indien van toepassing - ook benadrukt tijdens educatieve activiteiten.

Aanvragen voor ondersteuning of activiteiten gericht op de bevordering van diversiteit krijgen – indien mogelijk – voorrang in de werkplanning.

communicatie en publicaties

DWB zorgt dat onze publicaties en websites steeds aandacht schenken aan verhalen m.b.t. verschillende doelgroepen. We laten die groepen zelf aan het woord. Hetzelfde geldt voor het gebruik van beeldmateriaal. We vermijden ook negatieve of stereotiepe beeldvorming over die doelgroepen. We beschouwen personen uit een bepaalde doelgroep ook als een individu: hun achtergrond wordt alleen vermeld indien relevant.

Jaarlijks wordt voor ons tijdschrift TerZake de aandacht gecontroleerd die aan de verschillende thema's en maatschappelijke groepen wordt besteed.

**in de
bestuursorganen**

DWB doet extra inspanningen om diverse profielen te verzamelen in de A.V. Ondervertegenwoordigde groepen worden bewust aangesproken of ad hoc uitgenodigd voor specifieke werkgroepen met bestuursleden.

bij aanwervingen

In vacatures wordt benadrukt dat DWB mikt op talent en engagement en dat afkomst, geslacht,... niet meespelen bij de beoordeling. DWB doet inspanningen om vacatures directer bij doelgroepen bekend te maken.

Verder gelden bij sollicitatieprocedures de gebruikelijke beoordelingsprincipes: de inschatting van deskundigheid, vaardigheden, persoonlijkheid en motivatie gerelateerd aan de concrete functie aan de missie van DWB.

-- AANVULLING BIJ DEZE 7 DOELEN

campagne

DWB voorziet in 2019-2020 nog een twee grote publiekscampagne, die prioritair zou moeten aansluiten bij moderne trends inzake participatiedemocratie.

Net zoals in de voorbije beleidsperiode ('Benny Mee', en vervolg 'Hallo Politici') houdt DWB ruimte vrij voor de concrete invulling gelinkt aan de actualiteit.

Het thema is vandaag niet bepaald, in het budget is 20.000 euro voorzien.

7.3. COMMUNICATIE-MIDDELEN

De vertaling van de beleidsuitdagingen in deze 7 doelstellingen geeft wel een goed beeld van onze plannen. Voor alle duidelijkheid sommen wij nog even op welke eigen 'media' wij zullen inzetten om deze ambities waar te maken.

tijdschrift

DWB publiceert het **tijdschrift TerZake**. i.s.m. de juridische uitgeverij Die Keure (Brugge). De inhoud gaat iets ruimer dan burgerparticipatie en (lokaal) beleid. Ook thema's met een licht raakvlak komen aan bod.

TerZake telt 4 nummers (48 pg.) per jaargang. Elk nummer telt 4 themadossiers. Zo mikken wij op diepgaande inhoud.

Aantal abonnees: 350 abonnees - vooral lokale ambtenaren en politici, professionals uit middenveldorganisaties, leden uit adviesraden en andere actieve burgers

DWB evalueert regelmatig of een gedrukt tijdschrift nog zin heeft in deze digitale tijden.

websites

DWB gebruikt 3 websites om nieuws en informatie te verspreiden:

- **www.dewakkereburger.be**

Deze site is onze digitale uithangbord. Gelet op de nieuwe strategische keuzes wordt in 2016 een nieuwe site online geplaatst, bv.:

Aangezien DWB meer zelf activiteiten zal organiseren, krijgt de site een activiteitenagenda.

Aangezien DWB wil inzetten op enkele gerichte innovatieve participatievormen, komen op alle pagina's enkele actuele thema's nadrukkelijk in beeld.

- Bezoekers 2014: 5.650

- **www.adviesraden.be**

Deze site was de toegang tot informatie en aanbod voor adviesraden van DWB. De site bevat ook een forumfunctie voor adviesraden: Zij kunnen daar intern overleggen, documenten van andere raden raadplegen,... Gelet op de strategische keuzes (minder aandacht voor adviesraden) wordt de informatiefunctie van deze site grotendeels overgezet op de algemene site van DWB.

- Bezoekers 2014: 3.620

- **www.participatiewiki.org**

Deze site was oorspronkelijk opgestart door meerdere organisaties. Deze wiki-toepassing is een informatiebron over participatie. Deze site maakt binnenkort een doorstart, i.s.m. vormingsinstelling Kwadraet. Nieuwe mogelijke partners worden aangesproken.

- Bezoekers 2014: 12.200 (wegens technisch probleem, normaliter: 20.000)

Daarnaast bestaat nog:

- **www.hallopolitici.be**

Deze site is een platform voor vragen aan politici is gelanceerd in 2015 – zie [DOEL 4.].

e-nieuws

DWB publiceert een **maandelijkse digitale nieuwsbrief**.

- Aantal abonnees: 1.050

social media

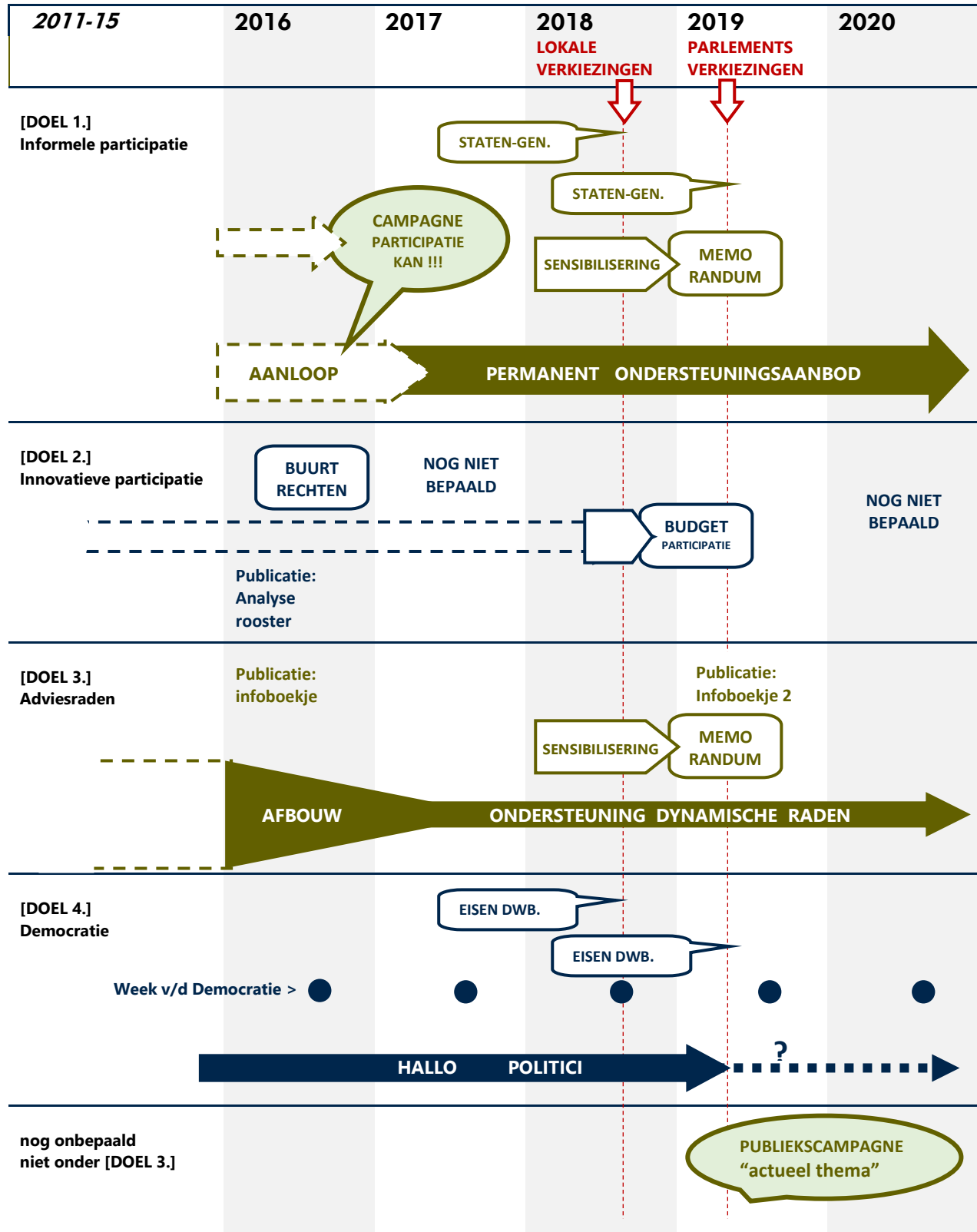
DWB is aanwezig op **Facebook** en **Twitter**. Daar worden korte signalementen van artikels, eigen opinies en aankondigingen van activiteiten gedeeld.

- Aantal 'vind-ik-leuks' op Facebook: 1.150

- Aantal volgers Twitter: 470

TIJDSLIJN 2015-2020

Dit is een schematisch overzicht van de meest opvallende doelen en acties uit de inhoudelijke doelstellingen uit de volgende beleidsperiode. De doelstellingen 5 (VTO), 6 (IKZ) en 7 (Diversiteit) vormen meer permanente aandachtspunten en zijn niet opgenomen

4. MIDDELEN en PERSONEEL

In dit hoofdstuk verduidelijken we de inzet van financiële middelen en personeel. Meer uitleg over de financiën vindt u trouwens in het financiële plan 2016-2020.

FINANCIËN

---

uitsluitend gericht op sociaal-culturele activiteiten

Op enkele uitzonderingen na passen alle activiteiten van DWB binnen de sociaal-culturele werking als beweging. Occasioneel gebeurt er eens een educatieve activiteit in schoolverband of een opleiding voor ambtenaren; maar dat is niet erg gebruikelijk.

Dat valt ook af te leiden uit de financiering van onze organisatie. DWB heeft drie inkomstenstromen:

- de loonsubsidiëring via de zogenaamde "ex-DAC-middelen" voor gesubsidieerde of erkende sociaal-culturele organisaties
- de subsidiëring als sociaal-culturele beweging
- de inkomsten uit educatieve activiteiten, begeleidingsopdrachten en publicaties

DAC-normalisatie

Tot voor 2011 ontving 'ex-DAC-loonsubsidiëring' voor 3,5 FTE medewerkers. Hun lonen worden ongeveer volledig gedragen door de overheid. Sinds 2011 worden deze DAC-middelen herverdeelt binnen de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. DWB is een netto-verliezer van deze zogenaamde 'DAC-normalisering'.

In 2001 verloor DWB een derde van zijn DAC-subsidie: een daling van 3,5 naar 2,3 medewerkers. Normaliter zou DWB in 2016 weer een derde verliezen. Twee 'ex-DAC-medewerkers' zijn – wegens anciënniteit – zogenaamd verworpen. De lonen van deze 2 FTE's blijven ook in de volgende beleidsperiode betaald met DAC-middelen.

subsidie SCW

In het laatste jaar van de beleidsperiode 2011-2015 ontving DWB een enveloppe van ongeveer 109.000 euro als sociaal-culturele beweging. Na de positieve evaluatie diende DWB een financieel behoefteplan in met de vraag om extra middelen voor de nieuwe ambities. De adviescommissie waardeerde de nieuwe strategische keuzes en adviseerde een subsidie van ongeveer 135.000 euro. Het equivalent van een halftijdse bijkomende medewerker.

Door de budgettaire problemen van de Vlaamse overheid, werd dit advies niet gevolgd. DWB kreeg het decretale minimum toegekend: 125.000 euro

minder inkomsten uit opdrachten

De nieuwe strategische keuze om de ondersteuning voor adviesraden af te bouwen en een aanbod voor bottom-up en innovatieve participatie op te bouwen, heeft een financiële en organisatorische weerslag.

De activiteiten voor adviesraden genereerden inkomsten, zonder veel

investeringen. Adviesraden (of gemeenten) beschikken over een zeker budget, zorgden voor een vergaderzaal, drankjes, uitnodiging,... DWB had louter een inhoudelijke taak.

De nieuwe activiteiten zullen voor een deel erg goedkoop of 'pro deo' gebeuren en alle organisatorische kosten en taken liggen bij DWB.

PERSONEEL

DWB rekent op volgende personeelskader om dit beleidsplan om te zetten in een concrete activiteiten:

1 functie stafmedewerker-coördinator (100% – masterniveau)

- Algemene coördinatie (werkplanning, opvolging van bestuursorganen, ikz)
- Externe vertegenwoordiging, woordvoerder
- Begeleiding van vormings- en begeleidingsactiviteiten, trefdagen,...
- Beleidsopvolging inzake participatie en gemeentebeleid, democratie en verkiezingen...

1 functie stafmedewerker (100% – masterniveau)

- Begeleiding van vormings- en begeleidingsactiviteiten, trefdagen,...
- Voorbereiding campagne en sensibiliseringsactiviteiten
- Opvolging Hallo Politici
- Beleidsopvolging inzake participatie en gemeentebeleid, e-participatie...

1 functie redacteur TerZake (50% - bachelorniveau)

- Redactie van het praktijkblad TerZake

1 functie communicatie (25 % - masterniveau)

- Opvolgen sociale media en websites
- Tekstrevisie van publicaties, brochures,...

1 functie stafmedewerker (25 % - masterniveau)

- Organisatie van trefdagen, campagnes,...

(Deze 3 functies worden opgenomen door één medewerker)

1 administratieve medewerkster (100%)

- Verantwoordelijk voor administratieve taken
- Ondersteuning financieel beheer, personeelszaken,...
- Ondersteuning organisatie van activiteiten

**DE WAKKERE
BURGER** VZW

Priemstraat 51
1000 Brussel

02 - 274 24 01

info@dewakkereburger.be
www.dewakkereburger.be